Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 723/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen opintotuen tulorajojen pysyvästä korottamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Heikki Vestmanin /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 723/2021 vp:

> Miksi opintotuen tulorajoja päätettiin korottaa epätarkoituksenmukaisesti ja vastoin kaikkea tutkimusnäyttöä ja asiantuntijakantoja vain vuodeksi 2022,
>
> miksi tulorajojen korotusta ei voitu toteuttaa pysyvästi ja tutkimusnäytön puoltamana 50 prosentin suuruisena,
>
> mihin ministeri Kurvisen viittaamaan sopimukseen opintotuen tulorajojen korotus perustuu,
>
> mikä taho hallituksessa on vastustanut sitä, että korotuksesta tehtäisiin pysyvä,
>
> ajatteleeko hallitus, etteivät opiskelijat tarvitse parempaa toimeentuloa enää vuonna 2023 ja sen jälkeen ja
>
> voisiko hallitus vielä pikaisesti arvioida uudelleen "sopimuksiaan" siten, että opintotuen tulorajojen tasokorotuksesta tehtäisiin pysyvä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Opiskelijan omia tulorajoja koskevan hallituksen esityksen valmistelussa (2014/2021) on otettu huomioon voimassa oleva hallituksen sopima julkisen talouden suunnitelma, mikä rajoittaa jo lähtökohtaisesti merkittäviä määrärahalisäyksiä. Aiempien selvitysten arvioita tulorajojen korotusten vaikutuksesta ei valitettavasti voida käyttää sellaisenaan, sillä ne on tehty erilaisissa olosuhteissa. Tuoreimpien, varsin pikaisesti laadittujen arvioiden mukaan tulorajojen korottamisella pysyvästi olisi uusien menolisäysten ohella myös julkista taloutta vahvistava vaikutus, mutta vaikutusarvioihin liittyy aina epävarmuutta. Oletetut vaikutukset ovatkin tarkasteltavissa vasta jälkikäteen. Nyt toteutetun maltillisen ja määräaikaisen tulorajojen korotuksen taustalla oli taloudelli-

siin arvioihin liittyvien epävarmuuksien lisäksi myös se näkemys, että yksilötasolla työssäkäynnin lisäys voi heikentää opintojen edistymistä pitkittäen samalla valmistumista. Tuoreimman arvion mukaan vaikutus opintopistekertymään olisi kuitenkin vähäinen. Tutkittua tietoa opintotuen tulorajojen aiempien korotusten vaikutuksesta opintojen etenemiseen ei kuitenkaan ole. Vaikutuksia tulisikin selvittää tarkemmin.

Opintotuen tulorajat eivät varsinaisesti estä opiskelijoita käymästä työssä opintojen ohella. Tulorajojen määräaikainen korottaminen edistää opiskelijoiden mahdollisuutta työskennellä opintojen ohessa nykyistä enemmän vuonna 2022 ilman, että se vaikuttaa opintotukeen vähentävästi. Esityksen tavoitteena on lieventää opintotuen taloudellista tarveharkintaa vaarantamatta kuitenkaan päätoimisen opiskelun edellytyksiä. Opiskelijoiden työskentelymahdollisuuksien parantaminen tukee työvoiman saatavuutta, ja sillä voi myös olla julkista taloutta vahvistavia vaikutuksia. Jo tehtyjä vaikutusarvioita on mahdollista myös täydentää tulorajojen pysyvän korottamisen uudelleen arvioimiseksi. Hallitus voi tarkastella opiskelijan omien tulorajojen pysyvän korottamisen edellytyksiä seuraavan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä.

Helsingissä 10.1.2022

Tiede- ja kulttuuriministeri Antti Kurvinen